

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091
0301 Oslo

Deres referanse
Vår referanse 2012/4164-0 562 ICJ
Saksbehandler Ine Cecilie Jordalen Norum, tlf. 61 26 60 74

Dato 05.04.2013

Ula kraft AS – søknad om konsesjon for Ula kraftverk - uttalelse

Konklusjon

Fylkesmannen anbefaler at det gis konsesjon for etablering av Ula kraftverk. I en ev. konsesjon må det fastsettes vilkår for å begrense skadevirkningene ved utbyggingen

Bakgrunn

NVE har i brev av 14.11.2012 sendt en søknad fra Ula Kraft AS om bygging av Ula kraftverk på høring.

Tiltaket

Det er søkt om to utbyggingsalternativer. Ved begge alternativene planlegges kraftverket som et elvekraftverk. Midlere vannføring var i perioden 1961-1990 2,9 m³/s. Alminnelig lavvannføring er beregnet til 0,2 m³/sek. 5-persentil sommer er oppgitt til 0,6 m³/sek, mens 5-persentil vinter er 0,1 m³/sek.

Alternativ 1:

Kraftverket vil utnytte et fall på 97 m. En sedimenteringsdam som eies av Sel kommune skal benyttes som inntaksdam på kote 402. Fra inntaket føres driftsvannet i en ca. 500 m lang nedgravd rørgate ned til avløp ved kraftstasjonen på kote 305. Rørtraseen følger eksisterende veier med unntak av en strekning på ca. 100 m. Det er foreslått å etablere et permanent massedeponi for utlastede sedimenter. Deponiet er estimert til 50 000 m³ og vil legges i en forsenkning (liten bekk). Det bygges en kraftstasjonsbygning på ca. 150 m². Vassdragets middelvannføring ved inntaket er 2,9 m³/sek. Alminnelig lavvannføring er oppgitt til 0,2 m³/sek, mens 5-persentil sommer og vinter er oppgitt til henholdsvis 0,6 og 0,1 m³/sek. Kraftverkets slukeevne er oppgitt til 5,8 m³/sek, og minste driftsvannføring er anslått til ca. 0,55 m³/sek. I søknaden er det foreslått sluppet en minstevannføring på 0,6 m³/sek i perioden 01.05 – 30.09 og 0,1 m³/sek i perioden 01.10 - 30.04. Kraftverket vil få en maksimal effekt på 4,8 MW. Kraftverket vil få en årlig produksjon på 13,1 GWh, hvorav 9,4 GWh er sommerkraft og 3,7 GWh er vinterkraft. Utbyggingsprisen er anslått til kr. 3,3 kr/kWh.

Alternativ 2:

Kraftverket vil utnytte et fall på 26 m. En allerede eksisterende dam tilhørende eksisterende kraftverk som var i drift fram til 2002, benyttes som inntaksdam ved kote 332. Fra inntaket føres driftsvannet i en planlagt rørgate på 120 m. Fra inntaket til eksisterende kraftstasjon vil rørgaten legges på fundamenter i dagen, på samme måte som eksisterende rørgate. Videre graves rørgaten ned på en 60 m lang strekning. Kraftstasjonen har avløp på kote 305 og kraftstasjonsbygningen blir omtrent 100 m². Vassdragets middelvannføring ved inntaket er 2,9 m³/sek. Alminnelig lavvannføring er oppgitt til 0,2 m³/sek, mens 5-persentil sommer og vinter er oppgitt til henholdsvis 0,6 og 0,1 m³/sek. Kraftverkets slukeevne er oppgitt til 5,8 m³/sek, og minste driftsvannføring er anslått til ca. 0,55 m³/sek. I søknaden er det foreslått å slippe en minstevannføring på 0,6 m³/sek i perioden 01.05 – 30.09 og 0,1 m³/sek i perioden 01.10 - 30.04. Kraftverket vil få en maksimal effekt på 1,3 MW. Kraftverket vil få en årlig produksjon på 3,5 GWh, hvorav 2,5 GWh er sommerkraft og 1,0 GWh er vinterkraft. Utbyggingsprisen er anslått til kr. 5,3 kr/kWh.

Kraftverket knyttes til eksisterende nett, som passerer 30 m fra kraftstasjonen, via en 22 kV jordkabel.
Fylkesmannens vurdering av virkningene

Botanikk

Elvestrekningen som planlegges utbygd, går i en bekkekløft som er vurdert som viktig (naturtypeverdi B). Det er i tillegg registrert to fossesprøytoner på strekningen. Disse vurderes som viktig (naturtypeverdi B) og lokalt viktig (naturtypeverdi C). Det er ikke sikkerhetsmessig forsvarlig å ta seg ned i bekkekløften for nærmere undersøkelser. Det er påvist noen rødlistearter i kategori nær truet i influensområdet.

Som bekkekløftmiljø er ikke Ula spesielt verdifull i en nasjonal sammenheng. Bekkekløften i Ula er ikke spesielt velutviklet. Det er ikke registrert arter eller naturtyper som er særskilt fuktighetskrevende eller flomavhengige. Verdiene i kløften vil ikke bli vesentlig forringet av en utbygging.

Fugl

Elva er et godt leve- og hekkeområde for fossekall og vintererle. Det foreligger imidlertid ikke kunnskap om hekking langs elva. Redusert vannføring må forventes å gjøre elva mindre egnet for fossekall og vintererle.

Fisk

Ørret er det eneste fiskeslaget i Ula. Ørreten slipper seg ned fra strekninger lengre opp i vassdraget. Ørreten finnes hovedsakelig i kulpene nedenfor fossene. Det må forventes at fiskebestandene og bunndyrfaunaen på den planlagte utbyggingsstrekningen vil bli sterkt skadet som en følge av sterkt redusert vannføring.

Forholdet til naturmangfoldloven §§ 8-12

- Kunnskapsgrunnlaget (§ 8). Etter vår vurdering er det foretatt relativt god kartlegging av naturmangfoldet i det berørte området og tilgjengelig kunnskap er benyttet.
- Føre-var prinsippet (§ 9). Etter vår vurdering er tilgjengelig kunnskap i stor grad tilstrekkelig for behandling av saken i forhold til virkninger for naturmangfold. Beslutningsgrunnlaget er imidlertid begrenset når det gjelder å vurdere hvor stor vannføring som er nødvendig for å begrense skadene av utbyggingen på fuktighetskrevende vegetasjon og på fisk.
- Samlet belastning (jf. nml § 10). Bekkekløftsystemene i Gudbrandsdalen er av nasjonal og internasjonal betydning. Bekkekløft og kystgranskog er naturtyper Norge har et internasjonalt ansvar for. Det foreligger nå søknad for 10 mindre kraftverk i sidevassdrag til Gudbrandsdalslågen, og det eksisterer fra før kraftverk i flere sideelver, bla Mesna, Moksa, Våla, Vinstra og Jorda. Flere av de eksisterende kraftverkene har forringet verdifulle bekkekløftmiljøer, og dersom alle de nå omsøkte kraftverkene realiseres vil det samlet sett resultere i en betydelig reduksjon i antallet nasjonalt/internasjonalt verdifulle bekkekløfter. Vi mener derfor at det ikke vil være forenelig med naturmangfoldlovens forvaltningsmål for naturtyper dersom alle de nå omsøkte prosjektene realiseres. Prosjektene med størst naturfaglig verdi bør derfor skånes mot utbygging. Ula er ikke av de mest verdifulle bekkekløftene og vi vurderer den som et av de omsøkte prosjektene med minst miljøulempe.
- Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12). I en ev. konsesjon er det behov for å ta inn hjemler for å pålegge utbygger å bekoste oppfølgende undersøkelser og å gjennomføre tiltak for å begrense sakdevirkninger av tiltaket.

Forholdet til vannforskriftens § 12

Den omsøkte kraftutbyggingen kan ha negativ virkning på den økologiske tilstanden i vassdraget. Selv med de foreslåtte avbøtende tiltakene er det ikke åpenbart at vannforskriftens minimumsmål om god økologisk tilstand vil kunne opprettholdes på den utbygde strekningen, selv om det vil være godt håp om å nå et slikt mål. Fisk vil trolig være det mest følsomme kvalitetselementet. Vi mener at skadevirkningene på vannmiljøet ved energiproduksjon i Ula kraftverk er begrenset sammenlignet med miljøulempene ved en rekke andre utbygginger av små kraftverk, forutsatt at det gjennomføres avbøtende tiltak

Landskap

I det berørte området er det store områder med kulturmark og forholdsvis mye bebyggelse, men selve elva renner gjennom hovedsakelig løvskogkledde områder. Skjemmende inngrep i større grad bør kunne unngås, forutsatt at det legges vekt på å sette i stand terrenget etter avsluttet anleggsarbeid. Vi forutsetter at NVE påser at dette ivaretas på en god måte gjennom sitt tilsyn med en utbygging.

Forurensing

Fraføring av vann fra elva på den utbygde fallstrekningen vil redusere resipientkapasiteten på strekningen. Det er imidlertid ikke store lokale forurensningskilder på denne strekningen. Vi kan derfor ikke se at fraføringen av vann vil medføre vesentlig forringelse av vannkvaliteten.

Søknaden gir ikke opplysninger om støynivået utenfor kraftstasjonen. Dersom kraftverket medfører støy av betydning, vil det kunne utløse behov for behandling etter forurensingsloven.

Dersom det i anleggsperioden skal utføres arbeid som kan medføre fare for forurensing må dette også meldes til Fylkesmannen for vurdering.

Landbruk

Ved alternativ 1 vil rørgata vil krysse noe dyrket mark. Fylkesmannen forutsetter at kulvert/rørgata anlegges slik at det kan foregå ordinær jordbruksaktivitet over rørgata og at arbeidet gjennomføres slik at jordas produksjonsevne ikke forringes.

Det tas ut vann til jordbruksvanning fra sedimenteringsdammen i Ula. Opprinnelig ble vanningsuttaket beregnet for å forsyne sju gårder på totalt 288 dekar. Maksimalt vanningsbehov ble da bregnet til 0,028 m³/s, med grunnlag i fem døgn med 18 timer vanning. To av gårdene har nå lagt ned driften og irrigasjonsarealet er redusert til 200 dekar og dermed maksimalt vanningsbehov redusert til 0,02 m³/s. Grunneier Ingar Stampen kan meddele at det i normale år foregår vanning 1-5 ganger i året. Kraftverkprosjektet vil ikke berøre vannuttaket og det totale vannforbruket er relativt sett neglisjerbart.

Samfunnssikkerhet

Fylkesmannen har ingen merknader til en ev. utbygging av Ula kraftverk med hensynet til samfunnssikkerhet.

Oppsummering

Fylkesmannen anbefaler at det gis konsesjon for etablering av Ula kraftverk. Begge utbyggingsalternativer vurderes som akseptable, og vi vil tilrå at det åpnes for utbygging etter det største alternativet som gir størst energiproduksjon. I en ev. konsesjon må det stilles følgende vilkår:

- Slipp av minstevannføring forbi inntaksdammen på 0,6 m³/sek i perioden 01.05 – 30.09 og 0,1 m³/sek i perioden 01.10 - 30.04.
- Krav til restaurering og istandsetting etter fysiske inngrep i forbindelse med anleggsarbeider.
- Hjemmel til å pålegge utbygger å utrede og gjennomføre biotoptiltak på hele den strekningen som berøres av utbyggingen.
- Standard naturforvaltningsvilkår.
- Der rørgatetraseen berører dyrket mark må berørt areal tilbakeføres til dyrket mark ved avslutning av anlegget. Rørgate over dyrket mark må legges minimum 1,2 m dypt.
- Det forutsettes at omsøkt slukeevne fastsettes som maksimal tillatt slukeevne i en ev. tillatelse.

Kristin Hille Valla

Vebjørn Knarrum
avdelingsdirektør

Kopi til:

Direktoratet for naturforvaltning	Postboks 5672 Sluppen	7485	Trondheim
Oppland fylkeskommune	Postboks 988	2626	Lillehammer
Sel kommune	Botten Hansens gate 9	2670	Otta